

Koncept Bazální stimulace

PhDr. Lucie Procházková, Ph.D.

1

Koncept Bazální stimulace

- Vznik (A. Fröhlich, Ch. Bienstein)
- Příčiny vzniku
- Cílová skupina
 - původně
 - obecně – lidé s omezenou schopností vnímání, pohybu, komunikace
- Primární (bazální) zkušenost

2

Člověk s
těžkým
postižením –
nemají,
nedokáží vs.
potřebují

- potřebují tělesnou blízkost, aby mohli vnímat ostatní lidi;
- potřebují jiné lidi, kteří jim jednoduchým způsobem přiblíží okolí;
- potřebují jiné lidi, kteří jim umožní pohyb a změnu polohy;
- potřebují někoho, kdo jim bude rozumět i bez (verbální) řeči

A. Fröhlich

3

Bazální stimulace – potřeby

Základní potřeby

fyziologické potřeby

podněcování smyslů

náklonnost, komunikace

uznání, sebeúcta

aktivita a pohyb

nezávislost

jistota

4

Elementární zkušenosti

- **Zažívat a prožívat** sebe sama
- **Vnímat a pocítit** hranice svého těla
- **Vnímat** svět okolo sebe
- **Cítit** přítomnost jiného člověka

- Komunikace – odpovídání na signály

5

Těžiště Bazální stimulace

- Somatické podněty
- Vestibulární podněty
- Vibrační podněty

6

Somatické podněty, somatické vnímání

Vnímání kůží, klouby, svaly

Dotek, tělo, tlak

Možné vnímat od 4. měsíce těhotenství

Povrch těla, kůže, klouby, svaly

Specifické receptory: dotek, tlak – změny tlaku až po bolest; změny teploty; sensibilita svalů a kloubů (postavení, hybnost)

Vliv na vnímání (hranic) vlastního těla, sebevědomí, identitu

7

Vestibulární podněty a vnímání

Vnímání a podpora rovnováhy, uvědomování těla v prostoru

Orgán rovnováhy

Zrak a rovnováha

Od 9. týdne prenatálního vývoje

Orientace v prostoru, změna polohy, rovnováha

Propojení těla – postavení hlavy (centrum rovnováhy) – oči

8

Vibrační podněty, vibrační vnímání

Vnímání vibrací, chvění

Pocítit a procítit

Je možné vnímat již před narozením

Vnímáme celým tělem, ale pozor

Náš nosný aparát přenáší vibrace (při chůzi, mluvení)

Rytmické pocity soustředí pozornost

Vliv na svalový tonus

9

Další oblasti Bazální stimulace

- Orální podněty
- Auditivní podněty
- Vizuální podněty
- Taktálně-haptické podněty

10

Olfaktorické vnímání a orální vnímání

- Čich a chuť řídí přijímání a zpracovávání jídla (tvorba slin)
- Taktilní vnímání v oblasti úst, zejména jazyka – informace o teplotě, množství a konsistenci jídla
- Jazyk má obrovskou schopnost znovupoznání
- **Orální vnímání:**
 - Stimulace v oblasti úst – citlivá oblast
 - Péče o ústní dutinu
 - Přijímání jídla
 - Komunikace
 - Podpora vlastní aktivity

11

Seznamování s předměty, tvary, velikostí

Dotek, uchopování

Taktilně-haptické podněty

Bolest, teplota

Vlastní doteky, vlastní tělo

Prsty, dlaně, šlapky, rty

12

Auditivní a vizuální podněty a vnímání

AUDITIVNÍ PODNĚTY

Stimulace zvuky, hudbou

Navazování kontaktu, vnímání vnějšího světa

Zvuky, lidské hlasy

Rozlišování v prostoru

VIZUÁLNÍ PODNĚTY

Vnímání světla a jeho variací

Orientace v prostoru, možnost kontroly

Výrazový prostředek

Rozpoznávání

13

Přístup

- hlavním prostředkem komunikace u osob s těžkým postižením – **dotek**
- **celostní** přístup
- **adekvátnost** nabídek, elementární, ale vhodné k věku, zkušenostem...
- cizí osoby mají jiný přístup
- poskytování podnětů
- není vázáno na určitý prostor

14